

Näin remontoit kotiasi

Toivomme, että viihdyt kodissasi ja saat sisustettua siitä mieleisesi.

Huonekalujen ja sisustustekstiilien lisäksi myös pintamateriaalit vaikuttavat kotisi tunnelmaan. Näitä ohjeita noudattaen voit tehdä muutoksia asumisoikeusasunnossasi.

Osaan muutostöistä riittää ilmoitus isännöitsijälle, osaan tarvitaan lupa. Epäselvissä tapauksissa ole yhteydessä isännöitsijään. Tarkistathan Asumisen aikana -osiosta löytyvästä muutostyötaulukosta työt, joihin tarvitset isännöitsijän luvan.

Olemme jakaneet tämän korjaus- ja muutostyöohjeen kahteen osaan.

1. Töihin, jotka voit tehdä itse
2. Töihin, joissa tarvitset ammattilaisen apua

Remontin pelisäännöt

Muista, että remonti on aina omakustanteinen ja että sinun on ilmoitettava remontista isännöitsijälle kirjallisesti. Huomioithan, että osaan muutostöistä tarvitset luvan ennen töiden aloittamista. Muutostyölupahakemuksen voit tulostaa Avaimen verkkosivuilta. Vaihtoehtoisesti saat sen myös isännöitsijältäsi. Muutostöiden edellytyksenä on, että sitoudut noudattamaan materiaalitoimittajien sekä Avaimen työohjeita ja lupaehtoja.

Remontin aikana tulee noudattaa talon järjestyssääntöjä. Jos et ole noudattanut työohjeita ja aiheutat vahinkoa asunnolle, tulee sinun korvata vahinko.

Sitoudut jättämään tekemäsi remontin korvauksetta huoneistoon pois muuttaessasi. Joissakin tapauksissa joudut ennallistamaan muutostyön alkuperäistä vastaavaksi. Lisätietoja saat muutostyöluvasta ja isännöitsijältäsi.

Kierrätä tai hävitä ylimääräiset tarvikkeet ja työssä syntyneet jätteet asianmukaisesti. Maalit ja kemikaalit ovat ongelmajätettä.

Asbesti

Asbestia saattaa olla ennen vuotta 1994 valmistuneissa taloissa. Asbestipitoisten rakenteiden purkaminen on luvanvaraista työtä, jota saa tehdä vaan asbestipurkutyöluvan saaneet ammattilaiset.

Avain on teettänyt asbestikartoituksen kohteisiin, joissa on ikänsä perusteella saatettu käyttää asbestia.

Yleiset korjaus- ja muutostyöohjeet

Sähköasennuksia saa tehdä vain sähköalan ammattilainen, putkiasennuksia vain LVI-alan ammattilainen ja vedeneristystöitä vain ammattilainen, jolla on vedeneristyssertifikaatti.

Tulityöt edellyttävät tulityökorttia ja erillistä tulityölupaa. Tulityölupa on haettava erikseen jokaista erillistä tulityötä varten.

Kun käytät kemikaaleja, lue markkinoijan tai maahantuojan käyttöturvallisuustiedote huolellisesti – käytä kemikaaleja valmistajan ohjeen mukaisesti.

Kaikki muutostyöt ja remontit on suunniteltava ja tehtävä niin, ettei niistä aiheudu vahinkoa tai vaaraa kiinteistölle tai sen käyttäjille.

Vastaat tiedottamisesta, mikäli muutostöistä aiheutuu melua, pölyä, kulkuesteitä tai muuta haittaa.

Pölyn pääsy ilmanvaihtokanaviin on estettävä riittävällä suojauksella ja tarvittaessa osastoinnilla/alipaineistuksella.

Kiinteistöissä, joissa on takuu-aika päällä, peruskorjaus on tulossa ajankohtaiseksi tai joissa suoritetaan kiinteistökorjauksia, tulee ottaa huomioon, että jotkin asukasmuutostyöt voidaan joutua poistamaan korjaustöiden tieltä asukkaan kustannuksella. Rakenteiden takaisin asentamisesta vastaa asukas.

Joskus voit joutua palauttamaan tekemäsi muutokset alkuperäisiin poismuuton yhteydessä. Sovimme tästä aina erikseen muutostyölupaa haettaessa.

Jos teet muutoksia asuntopihaasi, pyydä myös seinänaapureiden kirjallinen suostumus muutostyölle ja liitä se muutostyölupahakemukseesi. Tällaisia töitä ovat esimerkiksi muurattava grilli, varjostavat tai voimakkaan tuoksuiset istutukset, Avaimen ohjemitoituksen ylittävä koira-aitaus, kasvihuone, valokatteet, aidat, suuret ikkunamarkiisit, leikkimökki ja huvimaja/oleskelukatos.

Kierrätä tai hävitä ylimääräiset tarvikkeet ja työssä syntyneet jätteet asianmukaisesti.

Nämä voit tehdä itse

Seinien ja katon maalaaminen

- Valitse maali käyttötarkoituksen mukaan. Riittävän tasaisen lopputuloksen saavuttamiseksi voit joutua maalaamaan useamman kuin yhden maalikerroksen.
- Älä maalaa kiintokalusteiden päätyseiniä, laatoitettuja pintoja ja laattasaumoja.
- Maalaa ikkunan karmit ja lämmityspatterit alkuperäisellä värillä.
- Jos maalaat jalkalistoja, valitse värisävyksi valkoinen tai lattian väri.
- Suojaa ympäröivät pinnat, koko huoneen lattia, mahdolliset kalusteet ja sähköasiat asianmukaisesti.
- Poista listat, sähkökojeiden peitelevyt ja muut asennukset maalattavalta pinnalta. Irrota huoneen sulake tai katkaise huoneeseen tuleva virta sähkökaapista ennen sähkökojeiden kansien poistoa.
- Paikkaa kolot ja halkeamat tasoitteella tarvittaessa useamman kerran ja hio paikatut kohdat tasaiseksi.
- Puhdista maalattavat pinnat (maalinpesuaine suositeltavaa).
- Rajaa maalattava pinta maalarinteipillä.
- Maalaa katto vain alkuperäisellä sävyllä. Sävykoodi: perusvalkoinen lateksi maalaustuoteryhmä 32 (MTR 32) kiiltoaste 6 (KA6). Ruiskurapatun katon saa maalata vain ammattilainen.
- Voit maalata yhden tehosteseinän huonetta kohden. Suositellut sävyt (MTR32 KA4), puolihimmeä lateksi: V481 Shantung, G467 Herkkusieni, Y487 Piazza, K491 Mistraali, N485 Alppimaja, H417 Näsiä, X487 Laasti, V403 Savanni
- Käsittele kemikaaleja valmistajan ohjeen mukaisesti.
- Asenna sähkökojeiden peitelevyt ja muut asennukset takaisin paikoilleen maalin kuivumisen jälkeen, uusi mahdolliset poistossa vaurioituneet tarvikkeet.
- Kytke sähköt huoneeseen, kun sähkökojeiden peitelevyt on asennettu takaisin paikoilleen.

Avain Asunnot pidättää oikeuden vaatia maalattujen pintojen ennallistamista asunnon lopputarkastuksen yhteydessä.

Maalattun seinän tapetoiminen

- Poista listat, sähkökojeiden ja läpivientien peitelevyt ja muut asennukset tapetoitavalta pinnalta.
- Irrota huoneen sulake tai katkaise huoneeseen tuleva virta sähkökaapista ennen sähkökojeiden kansien poistoa.
- Suojaa ympäröivät pinnat, koko huoneen lattia, mahdolliset kalusteet ja sähkökojerasiat.
- Paikkaa kolot ja halkeamat tasoitteella tarvittaessa useamman kerran ja hio paikatut kohdat tasaiseksi.
- Puhdista tapetoitava pinta huolellisesti.
- Valitse käyttötarkoitukseen soveltuva tapetti.
- Tapetoi pinnat tapetin valmistajan ohjeen mukaan.
- Varmista tapetoidun pinnan reunojen siisteys (mahdollisesti akryylimassa sisänurkkiin ja lista ulkokulmiin).
- Asenna sähkökojeiden peitelevyt ja muut asennukset takaisin paikoilleen tapetin kuivumisajan jälkeen.
- Uusi mahdolliset poistossa vaurioituneet tarvikkeet.
- Kun sähkökojeiden peitelevyt on asennettu takaisin paikoilleen, kytke sähköt huoneeseen.

Avain Asunnot pidättää oikeuden vaatia tapetoitujen pintojen ennallistamista lopputarkastuksen yhteydessä.

Tapetoidun seinän maalaaminen

- Suojaa ympäröivät pinnat.
- Irrota listat ja sähkökojeiden kannet maalattavalta pinnalta.
- Irrota huoneen sulake tai katkaise huoneeseen tuleva virta sähkökaapista ennen sähkökojeiden kansien poistoa.
- Poista tapetti maalattavalta pinnalta – tapetinpoistoaineen tai höyrytoimisen tapetinpoistajan käyttö helpottaa tapetin irrottamista.
- Paikkaa kolot ja halkeamat tasoitteella tarvittaessa useamman kerran ja hio paikatut kohdat tasaiseksi.
- Puhdista seinä huolellisesti.
- Maalaa seinät – katso erillinen ohje.

Asuntopihan aitojen maalaaminen omalta puolelta

- Maalaa piha-aidat aina alkuperäisellä värillä, kysy väritiedot isännöitsijältä.
- Pese aita homeenpoistoaineella.
- Irrota aitarakenteista irtomaalit, sammal, jäkälät ja irtoavat tikut kaapimella.
- Suojaa ympäröivät rakenteet, jotta ne eivät vahingoitu työn aikana.
- Puhdista aita harjaamalla.
- Anna maalattavan aidan kuivua ennen maalaamista.
- Varmista, että sääolosuhteet sallivat maalaustyön – katso valmistajan ohjeet.
- Huomioi, että riittävän tasaisen lopputuloksen saavuttamiseksi voit joutua maalaamaan useamman kuin yhden maalikerroksen.
- Maalaa päätypinnat ja kaikki poikki sahatut pinnat mahdollisuuksien mukaan ennen asennusta.
- Varaa maalin kuivumiselle tarpeeksi aikaa.
- Käytä kemikaaleja valmistajan ohjeiden mukaan.

Näissä töissä tarvitet ammattilaista

Väliovien vaihtaminen tai lyhentäminen

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Ovi valitaan oviaukon mukaan ja varmistetaan oven kätisyys.
- Jos oven vaihto edellyttää karmien uusimista, irrotetaan vanha karmi ja listat oviaukon ympäriltä.
- Uudet karmit kiinnitetään asianmukaisesti – seinämateriaalista riippuen.
- Karmien suoruus varmistetaan ja karmiasennuksen yhteydessä tarkistetaan ristimitta ja erityisesti saranapuolen karmin suoruus.
- Väliovi asennetaan valmistajan ohjeen mukaan.
- Oven listoitukset asennetaan takaisin paikoilleen työn jälkeen.
- Jos vaihdetaan pelkkä väliovi, uuden välioven saranoiden sopivuus vanhoihin karmeihin on varmistettava.
- Jos väliovea lyhennetään, tulee ottaa huomioon oven rakenne. Onttojen ”pahiovien” runkorimojen vuoksi ovea ei voi lyhentää kovin paljon.
- Väliovi lyhennetään siististi.
- Oven ja lattian väliin jätetään riittävä, noin 20 mm rako.

Sälekaihtimien ja rullaverhojen asennuttaminen ikkunoihin

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Pinta-asennettavat sälekaihtimet ja rullaverhot kiinnitetään seinään tai ikkunalistaan, ei ikkunan karmiin.
- Ikkunalasien väliin tulevat sälekaihtimet saa asentaa vain ammattilainen (kaihtimen suljin- ja säätömekanismien läpiviennit on tehtävä ikkunalasia vaurioittamatta).
- Valitse sopivan kokoiset sälekaihtimet ikkuna-aukon mukaan.
- Valitse vaaleat sälekaihtimet, jotka ovat yhteistä värimaailmaa talon muiden sälekaihtimien kanssa.
- Asennuta sälekaihtimet valmistajan ohjeen mukaisesti.
- Poismuuttaessa pinta-asennetut sälekaihtimet ja rullaverhot on poistettava ja kiinnitysäljet ennallistettava.
- Jätä ikkunalasien väliin ja yksilasisten parvekeovien pintaan asennetut sälekaihtimet asuntoon (kaihtimien mekanismeineen tulee olla käyttökunnossa poismuuton yhteydessä).

Sälekaihtimien, rulla- ja lamelliverhojen asennuttaminen parvekkeelle

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Valitse kaihtimet tai verhot siten, etteivät ne häiritse julkisivun yleisilmettä.
- Jos muille parvekkeille on jo asennettu verhoja, valitse yhteistä värimaailmaa noudattavat uudet verhot.
- Asennuta kaihtimet tai verhot parvekelasien tai -kaiteiden sisäpuolelle.
- Kaihtimet tai verhot eivät saa häiritä muita asujia, eivätkä ne missään olosuhteissa saa irrota kiinnityksistään.
- Varmista, että asennus ei vahingoita mahdollisia parvekelasituksia tai lasikaiteita.
- Parvekkeen metallisiin rakenteisiin ei saa porata kiinnityksiä.
- Jätä parvekekaihtimet tai -verhot asuntoon – kaihtimien mekanismeineen tulee olla käyttökunnossa poismuuton yhteydessä.
- Parvekkeelle asennettavien näköesteiden tulee olla yhteneväisiä talon yleisen ilmeen kanssa.

Naulakkojen, pyyhkekoukkujen, -telineiden ja oskarinoksien asennuttaminen

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Käytä laattaseiniin mahdollisuuksien mukaan tuotteita, joita varten ei tarvitse porata reikiä.
- Märkätila- ja laattaseinäasennuksissa tulee käyttää ammattilaista.
- Jos asennuksia tehdään ruuvaamalla, on rakenneilmaisimella tai seinätutkalla varmistettava, ettei porattavassa kohdassa kulje vesi- tai sähköjohtoja.
- Reikien paikat on valittava ja mitattava huolella ja riittävän kauas suihkusta.
- Poraamiseen on käytettävä asiaan kuuluvia työvälineitä.
- Kosteissa tiloissa on reiät porattava hivenen yläviistoon – poratun reiän vedeneristys on paikattava vedeneristyssilikonilla ennen tulpan tai ruuvien asentamista.
- Kiinnitykseen on käytettävä asianmukaisia kiinnitysratkaisuja, proput ja ruuvit on valittava seinämateriaalin mukaan.
- Asennuta tuotteet valmistajan ohjeen mukaan.
- Asennusten poistamistarpeen poistumaton yhteydessä määrittelee muuttotarkastaja.

Lattiamaton vaihdattaminen

Huomaa, että kosteissa tiloissa matto saattaa toimia myös vedeneristykseenä. Silloin maton voi vaihtaa vain ammattilainen, jolla on vedeneristysertifikaatti.

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Uusi lattiamatto valitaan käyttötarkoituksen mukaan.
- Tilasta irrotetaan jalkalistat, kynnykset, läpivientien peitelevyt ja kiintokalusteet.
- Vanha muovimatto on aina poistettava. Mattoa poistaessa saattaa syntyä pölyä, joten muista huolehtia pölysuojauksesta.
- Vanhan maton alta poistetaan liimajäämät.
- Lattiapinta tasoitetaan ja puhdistetaan huolellisesti.
- Asennuta lattiamatto valmistajan ohjeen mukaan siten, että se peittää siististi koko lattiapinnan. Kuivissa tiloissa jätetään seinien viereen noin 5 mm liikkumavara. Kosteissa tiloissa tehdään vähintään 100 mm seinien ylösnousut.
- Asennuta irrottamasi listat, kynnykset ja läpivientien peitelevyt takaisin paikoilleen.

Keittiön yläkaappien ja työtason välisen seinän eli keittiön välitilan uudelleen pinnoittaminen laatalta tai sisustuslevyllä

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Sulaketaulusta on kytkettävä keittiön pistorasiat ja valaisimet virrattomiksi ennen työ aloittamista.
- Ympäröivät pinnat ja rakenteet on suojattava niin, etteivät ne vahingoitu työn aikana.
- Vanhat laatat tai levyt on poistettava ennen uusien asentamista. Levyn voi asentaa vanhojen laattojen päälle.
- Työstettävä pinta on tasoitettava ja puhdistettava huolellisesti.
- Asennuta uudet laatat tai levyt valmistajan tai myyjän ohjeen mukaisesti.
- Laatoitukset saumataan ja raot peitetään.
- Tiskialtaan reuna tiivistetään silikonilla.
- Irrotetut listat, peitelevyt ja muut asennukset laitetaan takaisin paikoilleen.
- Irti kytketyt sähköt kytketään takaisin työn jälkeen.

Terassin rakennuttaminen

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön ja tarkemmat ohjeet terassin rakentamiseen.
- Voit rakennuttaa maksimissaan 20 neliön terassin omalle huoneistopihallesi.
- Terassia ei saa kiinnittää rakenteisiin.
- Terassin kattama alue rajataan siten, ettei se ulotu tontin rajalle asti.
- Terassin ja tontin rajan väliin jätetään vähintään metrin levyinen kulkualue.
- Suunnittele ja rakennuta terassi – perustus, runko, tasot, portaat ja kaiteet – turvallisesti käyttä.
- Asennuta kaiteet kohtiin, joissa terassin lattiataso on puolta metriä korkeammalla maan pinnasta mitattuna.
- Poismuuttaessa hyväkuntoisen terassin voi jättää paikoilleen, huonokuntoinen terassi on purettava pois ja ennallistettava kiinnityskohdat. Asuntotarkastaja arvioi tilanteen tapauskohtaisesti.

Asuntopihan aidan ja eläinaidan rakennuttaminen

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Voit asennuttaa aidan omalle huoneistopihallesi.
- Ota huomioon kaupungin rakentamisjärjestys, kaavoitus, rakennusvalvonnan ohjeistukset ja mahdollinen lupaprosessi.
- Aidattava alue on rajattava siten, ettei se ulotu tontin rajalle asti. Aidan ja tontin rajan väliin on jätettävä vähintään metrin levyinen kulkualue.
- Valitse materiaalit ja aidan muotoilu siten, että kokonaisuus sopii kiinteistön yleisilmeeseen.
- Rakennuta aidat niin, ettei niistä ole haittaa naapureille.
- Poista eläinaita muuttaessasi pois.

Eläinverkon asennuttaminen parvekkeelle

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Valitse mahdollisimman vähän näkyvä ja julkisivun yleisilmettä häiritsevä eläinverkko.
- Asennuta verkko niin, ettei se häiritse muita asujia eikä pääse irtoamaan kiinnityksistään.
- Asennus ei saa vahingoittaa mahdollisia parvekelasituksia tai lasikaiteita.
- Älä poraa kiinnityksiä parvekkeen metallisiin rakenteisiin.
- Poista eläinverkko muuttaessasi pois.

Valokatteiden asennuttaminen

Valokatteen asennus saattaa vaatia rakennusluvan. Jos näin on, vastaa yhtiö rakennusluvan kustannuksista. Valokatteesta ei saa olla haittaa muille kiinteistön käyttäjille.

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Valokatteen asentamiseen voi saada luvan vain yksikerroksiseen rakennukseen.
- Kiinteistön omistajan edustaja määrittelee katteen maksimipinta-alan.
- Saat asennuttaa katteen vain omalle huoneistopihallesi tai parvekkeellesi.

Leikkimökin rakennuttaminen

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Saat rakennuttaa leikkimökin vain omalle huoneistopihallesi.
- Suunnittele ja rakennuta mökki niin, ettei siitä ole haittaa tai vaaraa kiinteistön muille käyttäjille.
- Leikkimökin pinta-ala ei saa ylittää 6 m².
- Mökki poistetaan poismuuton yhteydessä ja piha-alue palautetaan alkuperäiseksi sinun kustannuksellasi.

Kasvihuoneen rakennuttaminen

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Saat rakennuttaa kasvihuoneen vain omalle huoneistopihallesi, parvekkeelle voit asennuttaa minikasvihuoneen.
- Kasvihuoneen pinta-ala ei saa ylittää 6 m².
- Kasvihuone ei saa aiheuttaa haittaa muille kiinteistön käyttäjille.
- Kasvihuone perustetaan niin, ettei routa pääse vahingoittamaan sen rakenteita.
- Kasvihuone poistetaan poismuuton yhteydessä ja piha-alue palautetaan alkuperäiseksi sinun kustannuksellasi.

Astianpesukoneen asennuttaminen, kun asunnossa on astianpesukonevaraus

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Työ vaatii erikoisammattiosaamista, joten tilaa ammattilainen paikalle.
- Astianpesukoneen alle asennetaan vuotokaukalo.
- Astianpesukonevarauskaapin ovi irrotetaan karmeineen, hyllylevyt ja pohjalevy sokkeleineen. Osat varastoidaan ja asennetaan takaisin paikoilleen jos astianpesukone poistetaan.
- Astianpesukonetta poistettaessa vesi- ja viemäröintiliitännät tulpataan siihen tarkoitetuilla osilla ja tiivisteillä. Väärin tehty tulppaus voi aiheuttaa vesivahingon, joka on sinun vastuullasi. Tarkistamme tulppauksen muuttotarkastuksen yhteydessä.
- Saat asennuksesta asennustodistuksen. Toimita se isännöitsijälle sekä arkistoi asuntosi asukaskansioon.
- Oma astianpesukonetta ei saa jättää asuntoon ilman lupaa.

Kodinkoneiden lisääminen ja vaihdattaminen

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Jääkaappien, pakastimien ja astianpesukoneiden alle asennetaan vuotokaukalo.
- Jos kodinkoneita uusitaan, on ne jätettävä huoneistoon poismuuton yhteydessä.
- Liesikupua tai liesituuletinta vaihdettaessa on otettava huomioon kiinteistön ilmanvaihtojärjestelmä. Liesituuletinta ei voi asennuttaa liesikuvun tilalle. Aktiivihilisuodattimen asennus ei ole sallittu.
- Asunnon kodinkoneiden tasoa ei saa alentaa. Huomaa, että muuttotarkastaja voi vaatia kodinkoneen vaihtamista alkuperäiseen tai vastaavaan.
- Uusitun astianpesukoneen tai kylmälaitteen tilalle ei voi vaihtaa takaisin vanhaa alkuperäistä varastossa seissyttä laitetta.

Erillis-wc:n laatoittaminen

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Työ vaatii erikoisammattiosaamista, joten tilaa ammattilainen paikalle.
- Laatoitettavilta pinnoilta irrotetaan listat, sähkökojeiden kannet, kiintokalusteet yms. Huoneen sulake irrotetaan tai huoneeseen tuleva virta katkaistaan sähkökaapista ennen sähkökojeiden kansien poistoa.
- Putkimies irrottaa wc-istuimen ja pesualtaan.
- Sähkömies irrottaa kiinteät sähkölaitteet, kuten peilikaapin.
- Ympäröivät pinnat ja kalusteet suojataan niin, etteivät ne vahingoitu työn aikana. Pölysuojaus on myös muistettava.
- Viemäröinnit tulpataan työn ajaksi.
- Vanha päällyste poistetaan ja työstettävä pinta tasoitetaan ja puhdistetaan huolellisesti.
- Jos tilassa on lattiakaivo, on varmistettava, että lattia viettää sitä kohti.
- Asennuta vesieristys sertifoidulla ammattilaisella valmistajan ohjeen mukaan.
- Vesieristyksen asennukselle tulee tilata isännöintitoimistosta katselmus.
- Työstettävät pinnat laatoitetaan ja saumataan materiaalivalmistajien käyttöohjeiden mukaisesti.

- Reunat ja nurkat tiivistetään saniteettisilikonilla.
- Irrotetut listat, sähkökojeiden kannet ja kiintokalusteet asennetaan takaisin paikalleen.
- Irrotetut vesi-, viemäri- ja sähkökalusteet asennetaan takaisin paikoilleen.
- Kun sähkökojeiden peitelevyt on asennettu paikoilleen, kytketään sähkötkä takaisin.

Lattiapäällysteen vaihdattaminen

Uusi lattiapäällyste valitaan käyttötarkoituksen mukaan – sallitut materiaalit ovat parketti, laminaatti, laatta ja vinyyli. Kerrostaloissa voidaan laatoittaa kosteiden tilojen, kuten saunan, kylpyhuoneen ja wc-tilan lattiat. Rivi- ja pientaloissa voidaan laatoittaa lisäksi kodinhoitohuone, eteinen ja keittiö. Jos näissä tiloissa ei ole vesikiertoista lattialämmitystä, on asennettava asunnon sähköön liitetty mukavuuslattialämmitys.

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Vanha lattiapäällyste ja päällysteen kiinnitysmateriaalit, kuten liimat ja laastit poistetaan aina ennen uuden asentamista.
- Tilasta irrotetaan jalkalistat, kynnykset, läpivientien peitelevyt ja kiintokalusteet.
- Lattiapinta tasoitetaan ja puhdistetaan huolellisesti.
- Laminaatti- ja parkettilattioissa käytetään askeläänieristettä.
- Jos lattiamatto toimii kostean tilan vedeneristykseenä, saa maton vaihtaa vain vedeneristyssertifioitu ammattilainen.
- Tilaa ammattilainen tekemään kostean tilan vesieristys.
- Vesieristyksen asennukselle tulee tilata isännöintitoimistosta katselmus.
- Parketti, laminaatti ja vinyyli asennetaan valmistajan ohjeen mukaan siten, että se peittää siististi koko lattiapinnan. Seinien viereen jätetään noin 5 mm liikkumavara. Kosteissa tiloissa tehdään vähintään 100 mm seinien ylösnousut.
- Irrotetut listat, kynnykset ja läpivientien peitelevyt asennetaan takaisin paikoilleen.
- Kun lattiapinta muuttuu, on huomioitava ovien esteetön aukeaminen sekä oven alle jäävä, vähintään 20 mm ovirako.

Kylpyhuoneen laatoittaminen

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Työ vaatii erikoisammattiosaamista ja se tulee tilata alan erikoisliikkeeltä.
- Vesieristyksen asennukselle tulee tilata isännöintitoimistosta katselmus.
- Laatoitettavilta pinnoilta irrotetaan listat, sähkökojeiden kannet, kiintokalusteet, mahdolliset alaslasketun katon rakenteet, yms. Huoneen sulake irrotetaan tai huoneeseen tuleva virta katkaistaan sähkökaapista ennen sähkökojeiden kansiensa poistoa.
- Wc-istuimen, suihkusekoittajien ja pesualtaan irrottamiseen tarvitaan putkimies.
- Mahdollisten kiinteiden sähkölaitteiden (kuten peilikaappi ja valaisimet) irrottamiseen tarvitaan sähkömies.
- Ympäröivät pinnat ja kalusteet suojataan niin, etteivät ne vahingoitu työn aikana (myös pölysuojaus).
- Viemäroinnit tulpataan työn ajaksi.
- Vanha päällyste ja päällysteen kiinnitysmateriaalit (liimat, laastit) poistetaan.
- Työstettävä pinta tasoitetaan ja puhdistetaan huolellisesti.
- Lattian kaato varmistetaan siten, että lattia viettää lattiakaivoa kohti vallitsevien määräysten mukaisesti.
- Ammattilainen asentaa vesieristyksen valmistajan ohjeen mukaan.
- Laatoitus edellyttää asunnon sähköön liitettävän mukavuuslattialämmityksen asentamista.
- Työstettävät pinnat laatoitetaan ja saumataan materiaalivalmistajien ohjeiden mukaisesti. Reunat ja nurkat tiivistetään saniteettisilikonilla.
- Irrotetut listat, sähkökojeiden kannet ja kiintokalusteet asennetaan takaisin paikalleen.
- Huoneeseen kytketään sähkötkä vasta kun työ on valmis.
- Ylimääräiset tarvikkeet ja työssä syntyneet jätteet kierrätetään tai hävitetään asianmukaisesti.

Sähköisen mukavuuslattialämmityksen asennuttaminen laatoitettuihin tiloihin

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Työ vaatii erikoisammattiosaamista ja se tulee tilata alan erikoisliikkeeltä.
- Vesieristyksen asennukselle tulee tilata isännöintitoimistosta katselmus.
- Jos lattiamatto toimii kostean tilan vedeneristyksenä, saa maton vaihtaa vain vedeneristysertifioitu ammattilainen.
- Mukavuuslattialämmitys tulee liittää huoneiston omaan sähköverkkoon.

Sähkö- ja kattopistorasioiden lisääminen sekä kiinteiden valaisimien lisääminen ja vaihdattaminen

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Työ vaatii erikoisammattiosaamista ja se tulee tilata alan erikoisliikkeeltä.
- Jos kaapelointi tehdään pinta-asennuksena, on kaapelit asennettava johtokoteloon tai kaapeliliistaan.

Vesipisteiden asennuttaminen – viemäröintipisteet, hanat, wc-istuimet ja suihkut

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Työ vaatii erikoisammattiosaamista ja se tulee tilata alan erikoisliikkeeltä.
- Vesieristyksen asennukselle tulee tilata isännöintitoimistosta katselmus.
- Jos uusi vesikaluste poikkeaa Avaimen vesikalustemallistosta, siirtyy kunnossapitovastuu huoneiston haltijalle.
- Jokaisen vesipisteen välittömään läheisyyteen tulee asentaa kalustesulut.
- Vesikalusteiden vaihdon yhteydessä myös kalustesulut tulee uusia.
- Ennen poismuuttoa Avaimen vesikalustemallistosta poikkeavat vesikalusteet on vaihdettava alkuperäisiin tai Avaimen vesikalustemalliston mukaisiin kalusteisiin.

Ladattavan auton (sähköauto/ladattava hybridi) latauspisteen asennuttaminen

- Ota yhteyttä isännöitsijään Kotiavaimessa tai avainasunnot.fi-sivulla sijaitsevan vikailmoitus-linkin kautta. Kerro yhteystietosi, asunnon numero, autopaikan numero sekä tiedot ladattavasta ajoneuvosta (merkki ja malli), sekä ajankohta jolloin lataustarve tulee ajankohtaiseksi. Isännöitsijä tekee asukaskyselyn selvittääkseen lataustarpeen, kilpailuttaa asennukset ja tilaa työn. Kultakin lataajalta veloitetaan 150–300 € toimitusmaksu (riippuen lataajien lukumäärästä), jota ei palauteta.

Ilmalämpöpumpun asennuttaminen

Ilmalämpöpumpun saa asentaa vain Tukesin hyväksymä asennusliike, jolla on kylmäainesertifiointi.

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön ja tarkempi ohje ilmalämpöpumpun asennuttamiseen.
- Suosittelemme tunnettujen valmistajien laitteita (Mitsubishi, Daikin, Hitachi, Panasonic, Toshiba, Sharp, Fujitsu).
- Ulkoyksikön asennuksessa oman asunnon ulkoseinään on varmistettava, että laitetta voi huoltaa.
- Huomioitava ulkoyksikön kondenssiveden poisto ja mahdollinen jäätyminen.
- Jos ulkoyksikkö jää näkyville, on laitteen ympärille tehtävä maisemakotelointi.
- Laitteen sähköliitäntä asennetaan oman sulakkeen taakse ja asunnon sähkömittaukseen.
- Ilmalämpöpumpun kunnossapitovastuu kuuluu sinulle.
- Asennettu ilmalämpöpumppu ja sen käyttö-, huolto- ja hoito-ohjeet tulee jättää huoneistoon poismuuton yhteydessä.

Ei-kantavien väliseinien siirtäminen, aukottaminen ja poistaminen

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Sähköpistorasioiden ja -kytkimien lukumäärää ei saa vähentää muutostyön yhteydessä.
- Jos poistetun seinän kohdalle kattoon ja lattiaan jää jälki, tulee se paikata asianmukaisesti – usein päällystämällä lattia kokonaan uudelleen.

Infrapuna- tai höyrysaunan rakennuttaminen

- Pyydä isännöitsijältä lupa muutostyöhön.
- Valmiin infrapunasaunapaketin voi asentuttaa moneen asuintilaan ilman suurempia muutostöitä.
- Höyrysaunakaapin voi asentuttaa tilaan, jossa on ilmanvaihto, vedeneristys ja lattiakaivo. Jos huoneisto-sauna muutetaan infrapuna- tai höyrysaunaksi, sähköasentaja poistaa kiukaan ja asentaa infrapunalämmittimen tai höyrykiukaan.
- Saunan lämpöeristykseen, höyrysulkuun ja ilmanvaihtolaitteisiin ei saa tehdä muutoksia.
- Infrapuna- tai höyrysaunaksi muutettu huoneistosauna tulee muuttaa takaisin alkuperäistä vastaavaksi saunaksi poismuuton yhteydessä (kiuas Avain Asuntojen malliston mukaan).

Ulko-oven turvavarusteiden asennuttaminen

- Ovisilmä, turvaketju, murtosuoja-raudat, saranatapit ja turvalukko voidaan asentaa, mutta ne on jätettävä paikoilleen poismuuttaessasi.
- Toimita turvalukon avain huoltoyhtiölle heti asennuksen jälkeen.
- Palauta loput avaimet muiden avaimien mukana poismuuton yhteydessä.
- Asennusten tulee olla siistit ja ne on tilattava ammattilaiselta.
- Oman koodilukon tai vastaavan asennuttaminen ei ole sallittua.
- Lukituksen sarjoitusmuutoksia ei hyväksytä.

